

5. DÍL:

Tropiko

Vhodná pomoc. MORÁLKA

4. ročník SŠ

Abych našel pravdu, musím být kritický.

Svět mi nenabízí štěstí.

Pravda je vepsána v mém srdci.

Morálka je opěrnou holí na mé cestě.

Život, DAR.

5. Mohu ztratit svou důstojnost, svůj život?

„Já jsem přišel, aby měly život
a měly ho v hojnosti“
(Jan 10,10)

Uznat hodnotu důstojnosti jako něco, co je člověku vlastní, co mu, jakožto dítěti Božímu, udělil Bůh. Pomoci mladým lidem, aby došli k poznání, že jsou cenní a zaslouží si toto dobro, a zvolili si toho, kdo jim dává skutečnou důstojnost a dělá z nich opravdové lidi.

AKTIVITY 1–2: Začneme sezení tím, že mladým lidem ukážeme ikonu DŮSTOJNOSTI. Na obrazu se objevuje žena, která nese na ramenou truhlici. Truhlice je plná zlata a drahého kamení. Žena tudíž nese tíži něčeho drahocenného.

Tímto způsobem chceme ukázat lidskou důstojnost. Jako něco vzácného, co je třeba umět nést a pečovat o to.

Vyzveme mladé lidi k tomu, aby nakreslili svoji ikonu, která by představovala důstojnost v tomto století.

Slovo důstojnost pochází z latinského dignitās.

Důstojnost je vlastnost toho, kdo je hoděn. Toto přídavné jméno odkazuje k hodnotě něčeho nebo někoho, k tomu, že si někdo něco zaslouží.

Důstojnost znamená kvalitu. Vlastnost toho, kdo je hoděn, je odvozena z latinského přídavného jména 'dignus', a překládáme je jako hodnotný či drahocenný. Je to hodnota vlastní člověku.

AKTIVITY 3–4–5: Následně mladým lidem představíme povídku Pedra Pabla Sacristána pod názvem: „Nehodný král“. V ní vystupuje inteligentní a mocný král, výtečný šachista, který vyzve svůj lid k tomu, aby se s ním utkal a aby se ukázalo, zda je někdo schopen dosáhnout dostatečné hodnosti k tomu, aby zvítězil, jinak bude o hlavu kratší. Nikomu se nepodařilo vyrovnat se jeho důstojnosti, za pár let se mu však postavil jeden žebrák a pravil, že mu odpouští, co se mu chystá udělat (tedy zabít jej, poněvadž nad králem nezvítězí) a králi položil otázku: Ty bys byl schopen to udělat? Žebrák tedy ukázal svou pravou důstojnost, neboť partii vyhrál, aniž by hrál šachy. Žebrák krále napomenul, že lidé nejsou nehodní, nýbrž jejich činy.

Díky tomuto příběhu s určitými hodnotami můžeme vstoupit do dialogu s mladými lidmi.

Uzavřeme jej osobním zamyšlením nad tím:

– Zda poznávají lidskou důstojnost v sobě samých a v ostatních. Pokud já mám hodnotu, tak člověk, co stojí přede mnou, také.

– Zda jsou si vědomi toho, že jejich činy je mohou vzdálit od jejich pravého OSOBNÍHO bytí, jaký druh činů je může vzdálit od jejich vlastní důstojnosti a zda jejich skutky mohou nakonec pošlapat důstojnost ostatních.

Koncept důstojnost není v současné společnosti vůbec správně chápán. Stejně jako král z příběhu, důstojnost nespočívá v tom být nejlepší v určité věci, být velmi bohatý, mít velkou moc atd. Důstojnost má co dělat s láskou. Ta je nejhodnotnějším pokladem člověka.

Moje důstojnost znamená, že „si zasloužím ...“ Moje důstojnost má kořen v mém stvoření, tedy někdo mi tuto důstojnost dal.

Moje DŮSTOJNOST je v tom, že jsem Božím dítětem. Stvořeným podle obrazu a podoby Boha. A tato důstojnost je vrozená, vlastní mě jako člověku.

Také jsou mi vlastní můj rozum a moje svoboda, které vedou mé skutky, které mě budují, nebo ničí.

Ke své DŮSTOJNOSTI mohu zaujmout dva postoje:

- Uznat sám sebe HODNOTNÝM a DRAHOCENNÝM kvůli tomu, kým jsem s očima upřenými na toho, kdo mi dal tuto DŮSTOJNOST.**
- Volit takové ČESTNÉ činy hodné toho, že odpovídají mé skutečné DŮSTOJNOSTI, když využívají můj rozum, mou vůli a mou svobodu. Uznat také potřebu přimknutí se k tomu, kdo mě činí skutečně DŮSTOJNÝM.**

AKTIVITA 6: Dále ukážeme video se scénkou k písni Everything od skupiny Lifehouse . V něm vidíme hlavní postavu ve dvou odlišných stavech: v prvním – v harmonii se Stvořitelem, a v další situaci plné zoufalství a hořkosti. Krok z jedné situace do druhé je jasně rozpoznatelný špatným použitím svobody, v němž se hlavní postava nechá svést jinými „světly“, jinými „cestami“, které zpočátku zdánlivě nabízejí potěšení, nakonec však člověka zničí.

Obraz Boha v tomto představení je obrazem stálé přítomnosti v životě hlavní hrdinky. Vždy je po jejím boku a bdí nad ní. Je to však ona, kdo se otočí zády. Pouze ve chvíli, kdy stvoření otevře škvírku dveří svého srdce, Boží láska vstoupí silně do jejího života a znovu jej vybuduje v harmonii.

Bůh vždy čeká na to, aby nás mohl obejmout, jen po tom musíme toužit.

Připojeme text písni přeložený do češtiny:

Najdi mě zde a mluv ke mně.

Chci tě tu cítit. Potřebuji tě slyšet.

Jsi světlo, které mě vede na místo, kde najdu znovu klid.

Jsi síla, díky které jdu dál.

Jsi naděje, díky které nepřestávám věřit.

Jsi život mojí duše.

Jsi můj smysl ..., jsi všechno.

Jak vedle tebe můžu stát a nebýt tebou pohnut?

Řekl bys mi, jak může být něco lepšího než tohle?

Uklidňuješ bouře a dáváš mi odpočinout.

Držíš mě ve svých rukou a nenecháš mne padnout.

Uklidňuješ mé srdce a vzal jsi mi dech.

Přijmeš mě? Vezmeš mě teď hlouběji?

Protože jsi vše, co chci, jsi vše, co potřebuji.

Jsi všechno, všechno.

Jsi vše, co chci, jsi vše, co potřebuji

Jsi všechno, všechno.

Vyzveme mladé lidi k diskusi, ve které mohou vyjádřit to, co je nejvíce zaujalo a odpovědět na následující otázky:

1. Co mě nejvíce zaujalo na dramatizaci písni?
2. Kde je možné vidět odevzdání a velkorysost vůči svádění?
3. Které prvky svádění jsou použity?
4. Jaké následky to má na hlavní hrdinku? Kde cítí pokoj a štěstí? Kde zoufalství?
5. Je hlavní hrdinka sama? Bdí nad ní někdo ?
6. V jakou chvíli je objata?
7. Myslí si poté, co jsi viděl toto video, že je možné dojít k tomu, že ztratím svou důstojnost? Je možné ztratit v životě svůj život?

Dále je požádáme, aby se zamysleli nad konkrétními příklady, které vzdalují od lidské důstojnosti:

- Když používám špatně své tělo.
- Když neoceňuji hodnotu života.
- Když druhého nerespektuji.
- Když neoceňuji sebe sama.

AKTIVITA 8: Na závěr sezení jim ukážeme svědectví Laury, dívky-alkoholičky, z jedné novin, na kterém je vidět, jak alkohol a drogy lidi ničí, jak brutálně drtí lidskou důstojnost.

Z textu jsou vyňaty následující věty a na jejich základě lze vést rozhovor-diskuzi s mladými lidmi:

„ ... do té doby jsem byla šťastné děvče ...“

V čem tkví naše štěstí? V blahobytu, rozkoši, v prchavém okamžiku nebo v tom, že odpovíme pravdivě na naši důstojnost jakožto lidé?

„... začala jsem brát drogy z hlouposti, abych si připadala důležitější ...“

Jsme si vědomi velikosti našich činů? Víme, že naše skutky mají následky?

„... bez pití jsem nedokázala žít ...“

„... další den je ti ze sebe špatně ...“

Ono prázdno a samota, které občas cítíme, hovoří k nám o naší důstojnosti?

„... neznala jsem rizika alkoholu ...“

Kolik věcí neznáme a přijímáme je? Důvěřujeme vždy těm pravým lidem?

„... alkohol ti zničí život ...“

Ničí tě závislosti? Které další věci ti mohou zničit život?

„... přišla jsem o všechno ...“

Co ztratíme, když kladně nereagujeme na naši důstojnost?

„... sama sobě nevěřím...“

Jsou nejistota, nedostatek sebevědomí a strach důsledky vzdálení se naší důstojnosti? Které další důsledky můžeš zažívat?

Požádáme je, aby se zamysleli nad tím, které věci či situace, jež na první pohled poskytují blaho a potěšení, je nakonec mohou zotročit.

Je důležité, aby pedagog povzbudil mladé, aby vždy hledali to, co je činí skutečně šťastnými, a aby zůstávali věrni tomu, v co věří a nenechali se odvést tlakem okolí, nýbrž vždy usilovali o osobní harmonii v pravé Lásce.

**Ztratit důstojnost znamená přestat být tím, čím jsem,
ČLOVĚKEM.**

**Ztratit důstojnost znamená nereagovat na tak úžasnou
HODNOTU, co mám, a to být Božím dítětem, Bohem
milovaným.**

**Pokud nedávám pozor a nemám otevřené oči pro volání toho, kdo
mi dává mou pravou DŮSTOJNOST, velmi snadno upadnu do
toho, co mi tak přitažlivě nabízí svět a takovým způsobem mě
lapí, že pro mě bude velmi těžké se dostat ven.**

**Je tu však dobrá zpráva, VŽDY! Vzpomeň si na scénu z videa
k písni Everything, ten, kdo nade mnou vždy bdí, stále čeká,
s otevřenou náručí, stále mě chce milovat. A dát mi život
v hojnosti.**

**Jsem to já, kdo se rozhoduje. Jsem to já, kdo hledá, kdo je
volán k odpovědi. Koho chci obejmout?**

ČASOVÉ ROZMEZÍ A MATERIÁLY

Tento materiál je navržen pro žáky 4. ročníku SŠ.

Sezení je možné rozvinout ve dvou sezeních v závislosti na zapojení studentů do rozhovorů a diskuzí.

AKTIVITA	ČAS (minuty)	MATERIÁL
Aktivity 1–2: Samostatná práce.	5/10	Materiál a ikona důstojnosti.
Aktivity 3–4–5: Osobní zamyšlení.	10/20	Povídka P. P. Sacristána a materiál.
Aktivita 6: Osobní zamyšlení a diskuze.	20/30	Projektor. Materiál.
Aktivita 7: Samostatná práce.	10/20	Obrázek reklamy: Ty také padneš!
Aktivita 8: Čtení a zamyšlení ve skupině.	10/20	Papír a tužka. Materiál.
Závěr	5	